

ЧЕТВРТО ОДЕЉЕЊЕ

ОДЛУКА

Представка број 18415/20

Божидар МИНИЋ
против Србије

Европски суд за људска права (Четврто одељење), на заседању Већа 22. октобра 2024. године у саставу:

Gabriele Kucsko-Stadlmayer, *председница*,

Tim Eicke,

Armen Harutyunyan,

Ana Maria Guerra Martins,

Anne Louise Bormann,

Sebastian Rădulețu,

Mateja Đurović, *судије*,

и Andrea Tamietti, *секретар Одељења*,

С обзиром на горе наведену представку поднету 7. априла 2020. године,

Имајући у виду запажања која је доставила Влада Републике Србије (у даљем тексту: „Влада“) и запажања у одговору подносиоца представке,

Након већања, одлучује како следи:

ЧИЊЕНИЦЕ

- Подносилац представке, г. Божидар Минић, српски је држављанин рођен 1955. године и живи у Пироту. Пред Судом га је заступао г. Б. Бончић, адвокат из Ниша.
- Владу Републике Србије (у даљем тексту: „Влада“) је заступала њена заступница госпођа З. Јадријевић Младар.
- Чињенице предмета се могу сумирати на следећи начин.

А. Кривични поступак

4. Пресудом од 4. априла 2016. године, Виши суд у Пироту је осудио подносиоца представке због злоупотребе положаја одговорног лица, што представља кривично дело из члана 234. српског Кривичног законика (видети став 20. у наставку) и заједно са Н.М., због фалсификовања службене исправе, што представља кривично дело из члана 357. истог Законика. Конкретно, Виши суд је утврдио да је током 2011. године подносилац представке прибавио „имовинску корист“ која је била „противправна“ у смислу члана 234, јер је предузеће чији је он био власник и којим је управљао вршило вађење и трговало шљунком из речног корита без потребних дозвола и без

плаћања пореза који се наплаћују за такву делатност. Подносилац представке је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од три године и два месеца за оба кривична дела.

5. Дана 7. новембра 2016. године, Апелациони суд у Нишу је потврдио првостепену пресуду.

6. Подносилац представке је 27. априла 2017. године поднео захтев за заштиту законитости Врховном касационом суду наводећи, између осталог, да кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица није било обухваћено Кривичним закоником у време извршења наводних радњи и да је стога осуђен за непостојеће кривично дело, супротно члану 1. Кривичног законика, који забрањује ретроактивну примену кривичног законодавства (видети став 18. у наставку), и даље, да је исти Апелациони суд, у случају који је веома сличан његовом, ослободио оптужене усвајањем другачијег тумачења закона.

7. Дана 27. јуна 2017. године, Врховни касациони суд је одбио захтев за заштиту законитости подносиоца представке као неоснован. Суд је у свом образложењу изнео мишљење да је у време извршења релевантних кривичних дела Кривични законик већ садржао кривично дело злоупотребе службеног положаја (видети став 19. горе), које се састојало од истих елемената као и накнадно уведено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица. Стога је постојао правни континуитет између ова два кривична дела.

В. Поступак пред Уставним судом

8. Подносилац представке је 29. априла 2017. године поднео уставну жалбу Уставном суду против пресуда Вишег и Апелационог суда од 4. априла 2016. и од 7. новембра 2016. године (видети ст. 4. и 5. горе), притужујући се, између осталог, да је постојало различито тумачење важећег кривичног законодавства и позвао се на другу пресуду истог Апелационог суда којом су оптужени ослобођени оптужби у „веома сличним чињеничким околностима”.

9. Подносилац представке је 3. новембра 2017. године поднео још једну уставну жалбу Уставном суду против пресуде Врховног касационог суда од 27. јуна 2017. године, која је у међувремену донета (видети став 7. горе). У наведеној уставној жалби, подносилац представке се позвао на релевантне чланове Устава и на члан 7. Конвенције, тврдећи да је претрпео повреде: (i) права на правично суђење, и (ii) права на „забрану ретроактивне примене кривичног права”. Подносилац представке је тврдио да су и Виши суд и Апелациони суд применили одредбе новоуведеног кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица аутоматски и без навођења разлога. Подносилац представке је признао да је „општеприхваћено у националној судској пракси” да заиста постоји правни континуитет између ова два кривична дела, али је тврдио да је ипак дужност и Вишег суда и Апелационог суда да пружи разлоге за такво тумачење. Врховни касациони суд је, уместо укидања наведених пресуда, исте једноставно потврдио. На крају, подносилац представке је поновио своју притужбу у смислу да је исти Апелациони суд, у готово идентичним околностима, ослободио оптужене на основу другачијег тумачења дотичног закона.

10. Дана 24. децембра 2018. године, Уставни суд је истовремено разматрао обе уставне жалбе подносиоца представке и одлучио против њега. Он је подржао образложење Врховног касационог суда о питању важећег закона.

11. Виши суд је 8. октобра 2018. године усвојио захтев подносиоца представке за понављање кривичног поступка против њега.

12. Дана 4. јуна 2021. године, Виши суд је делимично преиначио своју пресуду од 4. априла 2016. године (видети став 4. горе), смањивши укупну затворску казну изречену подносиоцу представке на годину дана кућног притвора и наложивши његовом предузећу да плати новчану казну, док је остатак првобитне пресуде потврдио.

13. Апелациони суд је 23. септембра 2021. године преиначио део пресуде Вишег суда који се односи на новчану казну изречену предузећу подносиоца представке и такође преиначио казну изречену подносиоцу представке лично. Суд је осудио подносиоца представке на десет месеци затвора за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица и на три месеца затвора за кривично дело фалсификовање службене исправе, док је укупну казну од годину дана кућног притвора задржао.

14. Дана 17. фебруара 2022. године, Виши суд је донео решење у коме се наводи да је извршење затворске казне од стране подносиоца представке застарело, те да стога више није могуће исту извршити.

15. Апелациони суд је 11. марта 2022. године потврдио то решење.

А. Устав Републике Србије (објављен у „Службеном гласнику РС”, број 9806)

16. Члан 34. Устава јемчи, између осталог, да се „нико не може огласити кривим за дело које, пре него што је учињено, законом или другим прописом заснованим на закону није било предвиђено као кажњиво, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена”.

17. Устав је 2021. године измењен и допуњен, али не у вези са горе наведеним одредбама.

В. Кривични законик из 2005. године (објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09 и 111/09)

18. Члан 1. Кривичног законика прописује да „никоме не може бити изречена казна или друга кривична санкција за дело које пре него што је учињено законом није било прописано као кривично дело, нити му се може изрећи казна или друга кривична санкција која законом није била прописана пре него што је кривично дело учињено”.

19. Чланом 359. под насловом „злоупотреба службеног положаја”, првобитно је било прописано, између осталог, да ће се „службено или одговорно лице које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог, казнити затвором од шест месеци до пет година”.

С. Закон о именима и допунама Кривичног законика из 2005. године (објављен у „Службеном гласнику РС”, број 121/12)

20. Након измена и допуна Кривичног законика, члан 234. како је ново дефинисан, предвиђа под насловом „злоупотреба положаја одговорног лица” да ће се „одговорно лице које искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу противправну имовинску корист или другом нанесе имовинску штету, казнити затвором од три месеца до три године”.

21. Члан 359. са изменама и допунама, под насловом „злоупотреба службеног положаја” прописује да ће се „службено лице које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог, казнити затвором од шест месеци до пет година”.

22. Измене и допуне Кривичног законика су усвојене 24. децембра 2012., а ступиле су на снагу 15. априла 2013. године.

Д. Домаћа судска пракса на коју се позива Влада

23. Влада је Суду доставила примере судске праксе Врховног касационог суда (пресуде Кзз. 384/2014 од 8. маја 2014. и Кзз 1468 од 23. децембра 2020. године) у којима је тај суд утврдио, у случајевима сличним оном пред Судом, да је кривично дело злоупотреба службеног положаја садржало исте елементе као и накнадно уведено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица. Конкретно, у тим примерима, Врховни касациони суд је објаснио да је кривично дело злоупотреба службеног положаја, како је формулисано до 15. априла 2013. године, могло да изврши службено или одговорно лице (видети став 19. горе). Изменама и допунама од 15. априла 2013. године то дело је само подељено на два одвојена кривична дела злоупотреба службеног положаја и злоупотреба положаја одговорног лица, од којих је прво могло да изврши службено лице, а друго одговорно лице. Сходно томе, Врховни касациони суд је утврдио да постоји правни континуитет између кривичног дела злоупотреба службеног положаја из Кривичног законика који је био на снази до 15. априла 2013. године (видети став 19. горе) и кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица које је уведено у Кривични законик изменама и допунама од 15. априла 2013. године (видети став 20. горе). На крају, Врховни касациони суд је сматрао да у погледу извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица није потребно доказивати „противправност” имовинске користи коју је извршилац прибавио, будући да је „противправност” као таква увек и по природи ствари саставни елемент свих кривичних дела.

24. Влада је Суду такође доставила мишљење Врховног касационог суда објављено у Билтену Врховног касационог суда број 1/2015, у коме је исти изнео своје мишљење да су домаћи судови имали право да кривично дело злоупотреба службеног положаја преквалификују у кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица

без повреде кривичног права на штету оптуженог и без прекорачења оптужбе. Предметни Билтен је објављен на интернет страници Врховног касационог суда¹.

Е. Домаћа судска пракса на коју се позива подносилац представке

25. Подносилац представке је доставио Суду пресуду (Кж1. 341/2019) од 21. маја 2019. године истог Апелационог суда који је пресудио у његовом предмету, којом је тај суд ослободио четворицу окривљених који су починили исто дело као и он, тј. кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица. Чињенице у том предмету су биле веома сличне чињеницама у предмету подносиоца представке. Конкретно, оптужени су били власници предузећа које је такође вршило вађење и продавало шљунак из речног корита без неопходних дозвола и без плаћања неопходних пореза. Међутим, Апелациони суд је сматрао да „имовинска корист” у смислу члана 234. Кривичног законика није била „противправна” (видети ст. 4. и 23. горе), будући да вађење и продаја шљунка из речног корита не представљају сами по себи противправну радњу.

ПРИТУЖБЕ

26. Подносилац представке се притуживао на основу члана 6. став 1. Конвенције да релевантним пресудама кривичних судова у његовом случају недостаје ваљано образложење, те да су флагрантно у супротности са ослобађајућом пресудом истих судова у погледу других оптужених у „практично идентичним околностима”, што је све заједно довело до ситуације дубоке правне несигурности. Подносилац представке се такође притуживао на основу члана 7. Конвенције да је осуђен за дела која према домаћем праву нису представљала кривично дело у време њиховог извршења.

ПРАВО

А. Приговор Владе због злоупотребе права на појединачну представку

1. Поднесци странака

27. Влада је навела да је подносилац представке пропустио да обавести Суд да му је након његовог захтева за понављање кривичног поступка казна умањена, и да на крају није ни извршена јер је наступила застарелост (видети ст. 11–15. горе). Према мишљењу Владе, подносилац представке је на тај начин покушао да сакрије праве чињенице о томе шта се догодило у кривичном поступку против њега, те је злоупотребио своје право на појединачну представку у смислу члана 35. Став 3(а) Конвенције.

28. Подносилац представке се није сложио са тим наводима. Он је тврдио да је дописом обавестио Суд о наведеним развојима догађаја у свом предмету, уз достављање релевантних пресуда, које је Суду послао поштом 2. децембра 2021. године.

---

¹ <http://www.vk.sud.rs/sites/default/files/attachments/Bilten1.pdf>, последњи пут приступљено 13. јуна 2024. године

2. Оцена Суда

(а) Релевантна начела

29. Суд понавља да се представка може одбацити као злоупотреба права на представку према члану 35. став 3(а) Конвенције уколико, између осталог, била свесно заснована на неистинитим чињеницама и лажним изјавама (видети, на пример, *Mirošubovs и др. против Летоније*, број 798/05, став 63, од 15. септембра 2009. године; *Centro Europa 7 S.r.l. и Di Stefano против Италије* [ВВ], број 38433/09, став 97, ЕСЈП 2012; *Gross против Швајцарске* [ВВ], број 67810/10, став 28, ЕСЈП 2014; и *Зличих против Србије*, бр. 73313/17 и 20143/19, став 55, од 26. јануара 2021. године).

30. Подношење непотпуних, а самим тим и обмањујућих информација, може представљати злоупотребу права на представку, нарочито ако се информација тиче саме суштине предмета и ако се не пружи довољно добро објашњење за необелодањивање такве информације (видети *Hüttner против Немачке* (одл.), број 23130/04, од 19. јуна 2006. године; *Kowal против Пољске* (одл.), број 2912/11, став 32, од 18. септембра 2012. године; *Gross*, цитиран горе, став 28; и *Зличих*, цитиран горе, став 55.). Исто важи уколико је током поступка пред Судом дошло до важних нових догађаја и ако, упркос томе што се то изричито захтева правилом 47. став 7. Пословника Суда, подносилац представке пропусти да открије ту информацију Суду, чиме спречава Суд да донесе одлуку у предмету уз пуно познавање чињеница. Међутим, чак и у таквим случајевима, намеран покушај да се Суд

обмане мора увек бити утврђен са довољном извесношћу (видети *Gross*, цитиран горе, став 28, са даљим референцама).

(b) Примена ових начела на предметни случај

31. Суд констатује да је 2. децембра 2021. године подносилац представке упутио допис Суду у којем га обавештава о свом захтеву за понављање кривичног поступка на домаћем нивоу и о накнадним пресудама од 4. јуна 2021. и од 23. септембра 2021. године којима је усвојен његов захтев и смањена казна (видети ст. 12–13. горе). Подносилац представке је приложио предметне пресуде уз свој допис. Допис подносиоца представке, који је Суд примио 9. децембра 2021. године, затим је прослеђен Влади, заједно са релевантним пресудама 4. маја 2023. године, у време када је Влада обавештена о представи.

32. У светлу горенаведеног, јасно је да је, супротно тврдњама Владе (видети став 27 горе), подносилац представке заправо обавестио Суд о два пресудама и повезаним поступцима.

33. Супротно томе, у вези са одлукама од 17. фебруара 2022. и од 11. марта 2022. године (видети ст. 14–15. горе), Суд констатује да подносилац представке није обавестио Суд о њиховом усвајању. Међутим, јасно је да се те информације саме по себи не могу сматрати од суштинског значаја за одлучивање о исходу представке. Суд стога закључује да, иако је подносилац представке такође требао да га обавести о тим одлукама, нема доказа да је он икада намеравао да „обмане Суд” у погледу било којег од питања која се тичу саме суштине предметног случаја или да је његов представка била свесно заснована на неистинитим чињеницама или лажним изјавама (видети судску праксу цитирану у ст. 29. и 30. горе).

34. Из тога следи да се претходни приговор Владе мора одбацити.

В. Притужба на основу члана 7. Конвенције

35. Подносилац представке се притуживао на основу члана 6. став 1. Конвенције да релевантне пресуде кривичних судова у његовом предмету није пратило одговарајуће образложење. Он се даље притуживао, на основу члана 7. Конвенције, да је осуђен за дела која нису представљала кривично дело према домаћем праву у време њиховог извршења.

36. Суд, као господар карактеризације која се у праву даје чињеницама предмета, сматра да, имајући у виду своју судску праксу, притужбе подносиоца представке подлежу испитивању само према члану 7. Конвенције (видети *Radomilja и др. против Хрватске* [BB], бр. 37685/10 и 22768/12, ст. 114. и 126, од 20. марта 2018. године; видети такође, *mutatis mutandis*, *Žaja против Хрватске*, број 37462/09, ст. 62–64, од 4. октобра 2016. године).

37. Члан 7. Конвенције гласи како следи:

„1. Нико се не може сматрати кривим за кривично дело извршено чињењем или нечињењем које, у време када је извршено, није представљало кривично дело по унутрашњем или међународном праву. Исто тако, не може се изрећи строжа казна од оне која се могла изрећи у време када је кривично дело извршено.

2. Овај члан не утиче на суђење и кажњавање неког лица за чињење или нечињење које се у време извршења сматрало кривичним делом према општим правним начелима која признају цивилизовани народи”.

1. Поднесци странака

(a) Влада

38. Влада је тврдила да подносилац представке није правилно искористио делотворни домаћи правни лек. Конкретно, он није изнео све своје притужбе пред другостепеним судом.

39. Влада је такође навела да постоји правни континуитет између кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. Кривичног законика (видети став 19. горе) и кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. тог истог законика (видети став 20. горе). Тај закључак би се могао извести, прво, из формулације ова два кривична дела: јасно је да се члан 359. односи на злоупотребу службеног положаја од стране „службеног или одговорног лица”, док су измене и допуне које су касније ступиле на снагу раздвојиле то кривично дело на два дела, при чему се први односи на злоупотребу коју је починило „службено лице”, а други на злоупотребу коју је починило „одговорно лице”. Сходно томе, елемент кривичног дела који се односи на злоупотребу од стране „одговорног лица” је пренет из једног члана Кривичног законика у други, уз очување континуитета елемената кривичног дела.

40. Влада је тврдила да измене и допуне законодавства, као одговор на промене у друштву, требају бити прихваћене као уобичајена појава у савременим правним системима, и да такве промене саме по себи не указују аутоматски на недостатак правне сигурности.

41. Влада је даље навела да је, у време када је подносилац представке изнео своју притужбу Врховном касационом суду да је осуђен за дела која нису представљала кривично дело према домаћем праву (видети став 6. горе), тај суд пружио детаљно образложење зашто је постојао правни континуитет између два кривична дела. То образложење је накнадно потврдио и Уставни суд (видети став 10. горе).

42. На крају, Влада је навела да је био јасан став домаћих судова да је континуитет у питању постојао, притом се позивајући на судску праксу (видети став 23. горе) и мишљење Врховног касационог суда у вези с тим (видети став 24. горе).

(b) Подносилац представке

43. Подносилац представке се није сложио са горенаведеним мишљењем и поново је потврдио своје притужбе. Конкретно, он је тврдио да је испунио услов исцрпљивања тиме што је искористио све доступне и делотворне домаће правне лекове.

2. Оцена Суда

44. Суд сматра да нема потребе да испитује приговор Владе у вези са наводним пропустом подносиоца представке да правилно искористи делотворни домаћи правни лек (видети став 38. горе), јер је његова притужба према члану 7. став 1. Конвенције, у сваком случају, очигледно неоснована и као таква недопуштена из разлога наведених у наставку.

(a) Релевантна начела

45. Гаранција из члана 7. Конвенције, која представља суштински елемент владавине права, заузима истакнуто место у систему заштите коју пружа Конвенција, што је наглашено чињеницом да никакво одступање од ње није дозвољено према члану 15. Конвенције у доба рата или друге јавне опасаности. Њу би требало тумачити и примењивати, како следи из њеног циља и сврхе, на такав начин да обезбеди ефективну заштиту од произвољног гоњења, осуде и кажњавања (видети *Yüksel Yalçinkaya против Турске* [ВВ], број 15669/20, став 237, од 26. септембра 2023. године, са даљим референцама).

46. Члан 7. није ограничен на забрану ретроактивне примене кривичног законодавства на штету оптуженог. Он такође отелотворује, уопштеније, начело да само закон може дефинисати кривично дело и прописати казну (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) и начело да се кривично право не сме екстензивно тумачити на штету оптуженог, нпр. по аналогији. Из ових начела произилази да кривично дело мора бити јасно дефинисано законом. Овај услов је задовољен тамо где појединац може да сазна из текста релевантне одредбе и, по потреби, уз помоћ судског тумачења истог, за која дела и пропусте ће се сматрати кривично одговорним. Када се говори о „праву”, члан 7. алудира на исти концепт на који се Конвенција позива на другим местима када користи тај појам, тј. на концепт који обухвата писано и неписано право и подразумева квалитативне захтеве, а нарочито оне који се тичу приступачности и предвидљивости (видети, међу многим другим изворима, *Streletz, Kessler u Krenz против Немачке* [ВВ], број 34044/96 и 2 друге представке, став 50, ЕСЉП 2001-II, и *Del Río Prada против Шпаније* [ВВ], број 42750/09, став 91, ЕСЉП 2013).

47. Суд понавља да, у принципу, његов задатак није да заузме место домаћих судова. Првенствено је на домаћим властима, нарочито на судовима, да решавају проблеме тумачења домаћег законодавства. Улога Суда је ограничена на утврђивање да ли су ефекти тог тумачења компатибилни са Конвенцијом (видети, међу многим другим изворима, *Korbely против Мађарске* [ВВ], број 9174/02, ст. 72–73, ЕСЉП 2008, и *Yüksel Yalçinkaya*, цитиран горе, став 240.).

48. Суд стога мора проверити да је у време када је оптужени извршио радњу која је довела до његовог кривичног гоњења и осуде на снази била законска одредба која је то дело чинила кажњивим, и да изречена казна није прелазила границе утврђене том одредбом (видети *Соџте и др. против Белгије*, број 32492/96 и 4 друге представке, став 145, ЕСЉП 2000-VII; *Achour против Француске* [ВВ], број 67335/01, став 43, ЕСЉП 2006-IV; и *Del Río Prada*, цитиран горе, став 80.).

(b) Примена ових начела на предметни случај

49. Суд констатује да је подносилац представке тврдио да је осуђен за дела почињена пре 2013. године на основу измена и допуна Кривичног законика које су ступиле на снагу 15. априла 2013. године, и да предметне пресуде

нису садржале адекватне разлоге за примену тог новоусвојеног законодавства (видети ст. 4–7. горе). Суд стога прво мора да утврди да ли су спорна дела већ била предвидиво кажњива према Кривичном закону који је био на снази у релевантно време, као и да ли је изречена казна премашила границе прописане тим одредбама (видети судску праксу цитирану у ставу 48. горе).

50. С тим у вези, Суд констатује да су и кривично дело злоупотреба службеног положаја, онако како је првобитно дефинисано, и кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица, које је накнадно уведено и за које је подносилац представке осуђен, кодификована на сличан начин (видети ст. 19–20. горе). Наиме, обе одредбе су изричито упућивале на стицање предности, наношење штете трећем лицу или озбиљно кршење права других злоупотребом или прекорачењем нечијег положаја или овлашћења или невршењем својих дужности. Суд такође примећује да су домаћи судови, укључујући Врховни касациони суд, доследно сматрали да постоји континуитет између ова два кривична дела (видети *Саветодавно мишљење у вези са употребом технике „потпуне референце” или „законодавство путем референце” при дефинисању кривичног дела и стандарда поређења кривичног закона који је био на снази у време извршења кривичног дела и измењеног кривичног закона* [ВВ], захтев број P16-2019-001, Уставни суд Јерменије, ст. 83. и 87, од 29. маја 2020. године). Конкретно, Врховни касациони суд је у више наврата објашњавао да оба кривична дела садрже исте елементе, и да су домаћи судови имали право да кривично дело злоупотреба службеног положаја преквалификују у кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица (видети ст. 23. и 24. горе).

51. Суд стога сматра да су последице непоштовања релевантног кривичног закона биле адекватно предвидиве, не само уз помоћ правног савета, већ и на основу здравог разума (видети, *mutatis mutandis*, *Moiseyev против Русије*, број 62936/00, став 241, од 9. октобра 2008. године, и упоредити са *Pessino против Француске*, број 40403/02, став 36, од 10. октобра 2006. године). Другим речима, тумачење домаћих судова је у предметном случају било у складу са суштином кривичног дела о коме је реч. Сходно томе, правни основ кривичног дела за које је подносилац представке осуђен је такође био довољно јасан и предвидив у време његовог извршења, без обзира на чињеницу да су саме измене и допуне Кривичног законика усвојене тек након тога.

52. Што се тиче изречене казне, Суд примећује да је подносилац представке на крају осуђен на казну затвора у трајању од десет месеци због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица (видети став 13. горе), у складу са чланом 234. измењеног и допуњеног Кривичног законика (видети став 20. горе). Изречена казна, међутим, није ишла даље од онога што је наведено у члану 359. закона који је био на снази пре увођења измена и допуна (видети ст. 19. и 22. горе).

53. Имајући у виду горе наведено, Суд сматра да су у време када је кривично дело почињено, радње подносиоца представке представљале кривична дела која су према српском праву дефинисана довољно приступачно и предвидиво, те да је он разумно могао да предвиди ризик да буде кривично гоњен и осуђен за спорно понашање (видети, између осталог и *mutatis mutandis*, *Jorgic против Немачке*, број 74613/01, став 113, ЕСЉП 2007-III).

54. Коначно, иако ни Виши ни Апелациони суд нису објаснили разлоге за примену новоусвојеног закона, Врховни касациони суд је накнадно пружио адекватно образложење (видети став 7. горе). Заиста, потоњи је доследно сматрао да оба кривична дела садрже исте елементе, да постоји правни континуитет између ова два дела и да домаћи судови имају право да кривично дело злоупотреба службеног положаја преквалификују у кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица (видети ст. 23. и 24. горе). Тај приступ је накнадно подржао Уставни суд у предмету подносиоца представке (видети став 10. горе).

55. Из свега наведеног следи да је притужба подносиоца представке према члану 7. Конвенције очигледно неоснована, те се мора одбацити у складу са чланом 35. ст. 3. и 4. Конвенције.

С. Притужба на основу члана 6. Конвенције

56. Подносилац представке се притуживао да је пракса домаћих судова неуједначена, супротно гаранцијама садржаним у члану 6. став 1. Конвенције, који, у релевантном делу, гласи како следи:

„Свако, током одлучивања о ... кривичној оптужби против њега, има право направичну ... расправу ... пред ... судом ...”

1. Поднесци странака

57. Влада је тврдила да су домаће пресуде у случају подносиоца представке биле засноване на исправном и законитом тумачењу домаћег закона, да су их донели редовни судови на два степена надлежности, и да су их затим потврдили Врховни касациони суд и Уставни суд.

58. Подносилац представке је поново потврдио своју притужбу.

2. Оцена Суда

59. Релевантна начела у погледу неуједначене праксе домаћих судова су наведена, на пример, у предметима *Nejdet Şahin u Perihan Şahin против Турске* ([ВВ], број 13279/05, ст. 49–58, од 20. октобра 2011. године) и *Грко-католичка парохија Lupeni и др. против Румуније* ([ВВ], број 76943/11, став 116, од 29. новембра 2016. године). Конкретно, Суд је утврдио, између осталог, да само дубоке и дуготрајне разлике у пракси највишег домаћег суда могу саме по себи бити супротне начелу правне сигурности (видети *Nejdet Şahin u Perihan Şahin*, цитиран горе, став 53, и *Белић и др. против Србије* (одл.), бр. 3000/16 и 7189/16, ст. 107–09, од 23. јануара 2024. године).

60. Враћајући се на предметни случај, Суд констатује да се подносилац представке позвао на само једну другачију правоснажну пресуду, која није била предмет испитивања Врховног касационог суда нити Уставног суда (видети став 25. горе). Из тога произилази да је подносилац представке пропустио да покаже да су у пракси највишег домаћег суда постојале дубоке и дуготрајне разлике које би се могле сматрати супротним начелу правне сигурности .

61. Сходно томе, притужба подносиоца представке према члану 6. став 1. Конвенције је очигледно неоснована, те се мора одбацити у складу са чланом 35. ст. 3(а) и 4. Конвенције.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

Проглашава представку недопуштеном.

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 14. новембра 2024. године.

Andrea Tamietti

секретар Одељења

Gabriele Kucsko-Stadlmayer

председница